

Handläggare
Stephanie Kilander
Telefon: 08-50825061
Erik Sundqvist
Telefon: 08-50843112**Till**
Socialnämnden
2025-03-17

Skrivelse angående HVB hem

Svar på skrivelse från Moderaterna

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen

Sammanfattning

Andréa Hedin med flera (M) har i en skrivelse till socialnämnden ett antal frågor till följd av att Inspektionen för vård och omsorg (hädanefter IVO) har återkallat ett tillstånd för ett HVB-hem i Stockholms län. Frågorna i skrivelsen handlar om vilken information som staden har fått och hur staden har agerat efter IVO:s beslut i fråga om omplacering och hur det har påverkat eventuella placerade barn. En fråga berör även kommunens juridiska ansvar när ett barn kommer till skada till följd av att ett HVB inte följer avtalets krav. Socialförvaltningen kan inte ge specifika svar på frågorna om vilket stöd som enskilda barn har fått eller om enskilda barn har lidit skada då det enbart är placerande stadsdelsnämnd som har insyn i ärenden.

Socialförvaltningen mottog IVO:s beslut om återkallelse av tillstånd och stängning av verksamheten 2024-11-29. Socialförvaltningen hade inte fått någon annan information från IVO eller Polisen innan dess. Socialförvaltningen har inte tillgång till historiska uppgifter om hur många barn som har placerats av staden under 2024. Även om socialförvaltningen inte kan redogöra för omständigheterna i enskilda ärenden så brukar omplacering göras så snart som möjligt med hänsyn till den enskildes behov, men helst omedelbart om en verksamhet förlorar tillståndet och måste stänga och om staden i samband med IVO:s beslut även häver avtalet. Stadens avtal reglerar enbart förhållandet mellan staden och leverantören, så eventuella möjligheter som den enskilde har att åberopa skadestånd blir en civilrättslig fråga. Den enskilde har viss möjlighet att driva en process mot staden i tingsrätten om den kan påvisa att den har lidit skada till följd av fel eller försummelse i myndighetsutövning.

Bakgrund

Andréa Hedin med flera (M) har i en skrivelse till socialnämnden 2024-10-12 framfört önskemål om att få svar på frågor gällande hur Stockholm stad har agerat i samband med att IVO återkallade ett tillstånd för ett HVB-hem i Stockholms län. Frågorna berör stadens agerande i fråga om omplacering i samband med IVO:s beslut om återkallelse, hur eventuell placerade barn påverkats och vilket juridiskt ansvar eller skadeståndsansvar staden har om placerade barn påverkats av att leverantören brister i sitt utförande och inte följer avtalets krav.

Ärendet

I skrivelsen framkommer hänvisningar till information i Aftonbladet 2024-11-29 och Sveriges Radio om att IVO fattat beslut om att återkalla tillståndet för ett ej namngivet HVB-hem i Stockholms län. Anledningen till beslutet är att allvarliga missförhållanden har inträffat i verksamheten. IVO skriver i sitt beslut att det finns risk för de inskrivna barnens liv, hälsa och personliga säkerhet. Av den tillgängliga informationen framgår att det skett upprepade allvarliga incidenter som riskerat barnens säkerhet och trygghet. Trots upprepade påpekanden från IVO har verksamheten inte kunnat åtgärda de allvarliga bristerna. Utifrån att HVB-hemmet är beläget i Stockholms län och utifrån möjligheten att Stockholms stad har haft barn placerade på HVB-hemmet ställs följande frågor i skrivelsen:

- Har staden nåtts av någon information från polisen eller IVO?
- Om staden haft barn placerade på det aktuella HVB-hemmet, hur många barn handlar det om under 2024?
- Vad händer, förutom en omplacering, med de barn som placerats på det aktuella HVB-hemmet?
- Är det i dagsläget känt vilken skada, som placeringen kan ha medfört?
- Om ja, vad händer med kommunens juridiska ansvar /skadeståndsansvar/ när det står klart, att HVB-hemmet inte uppfyller de krav, som man kan förvänta sig samt de krav, som bör ingå i stadens upphandling?

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för strategi och utveckling. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 12 mars. Rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att behandla ärendet den 13 mars.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Socialförvaltningen kommer inte att kunna gå in på några specifika omständigheter kring placerade barn på HVB-hemmet i sitt svar.

Socialförvaltningen har inte insyn i enskilda ärenden, utan det är placerande stadsdelsnämnd som har kännedom om vad som har hänt i dessa. De frågor som berör omplacering eller enskildas ärende kommer därför att besvaras mer allmänt.

Socialförvaltningen mottog information om IVO:s beslut om återkallelse av tillstånd och stängning av verksamheten 2024-11-29. Samma dag skickade socialförvaltningen ut information om IVO:s beslut till beställarchefen vid samtliga stadsdelsförvaltningar. Ingen information från Polisen har inkommit till socialförvaltningen om det aktuella HVB-hemmet. IVO hade inte heller kontaktat socialförvaltningen i detta ärende innan beslutet fattades.

Eftersom ett giltigt tillstånd för att bedriva HVB-hem är ett uttryckligt krav i stadens avtal inom dygnetruntvård (avser HVB-hem och stödboenden för barn och unga) hävde staden avtalet med leverantören nästa arbetsdag, 2024-12-02. En hävning är ett avtalsrättsligt beslut som innebär att avtalet upphör omedelbart. Det innebär också att alla pågående placeringar ska avslutas så snabbt som möjligt, helst omedelbart. Emellertid har socialförvaltningen som praxis att låta stadsdelsförvaltningarna nyttja en administrativ tidsfrist på som längst tre månader efter hävningen i de enskilda fall där en omplacering inte kan göras skyndsamt med tanke på den enskildas bästa. I just detta fall så beslutade IVO dock även att HVB-hemmet måste stänga med cirka tre dagars varsel vilket gjorde att det inte fanns några andra alternativ för berörda kommuner än omedelbara omplaceringar.

Vad gäller hur många barn som placerats på HVB-hemmet under 2024 har socialförvaltningen ingen möjlighet att se historiska uppgifter om placeringar på verksamheter med ramavtal i Paraplyet, det vill säga det system som används för beställning av sociala tjänster. Det går enbart att se nulägesbilder för hur många barn som är placerade vid ett HVB-hem som har ramavtal med staden. Det är stadsdelsförvaltningarna som har uppgifter om hur många barn som har placerats under 2024.

Vid en omplacering är det vanligt förekommande att ansvarig handläggare har ett samtal med det enskilda barnet om tiden vid HVB-hemmet och framtida insatser. Socialförvaltningen har ingen kännedom om vilket stöd som enskilda barn har fått i samband med detta ärende.

Socialförvaltningen har inte kännedom eller kan redogöra för om placerade barn har lidit skada i samband med omplacering efter IVO:s beslut.

Vad gäller kommunens juridiska ansvar och skadeståndsansvar i fall en utförare brister i sin efterlevnad av avtalets krav, så reglerar avtalet i sig enbart förhållandet mellan staden och leverantören. Det

vill säga avtalet reglerar de sanktioner som socialförvaltningen kan vidta när leverantören inte följer kraven, men i avtalen regleras i regel inte några förpliktelser gentemot tredje man så som till exempel placerade barn. Vilket juridiskt ansvar staden har mot placerade barn blir därmed en civilrättslig fråga där en enskild person har viss möjlighet att ansöka om skadestånd hos tingsrätten om denne anser att den har lidit skada på grund av kommunens myndighetsutövning enligt 3 §, 3 kap. i Skadeståndslagen (1972:207), förutsatt att fel eller försummelse legat till grund för myndighetsutövningen.

Socialförvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner detta tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Veronica Wolgast Carstorp
Socialdirektör
Socialförvaltningen

Lina Blombergsson
Avdelningschef
Socialförvaltningen

Bilaga

1. Skrivelse från Moderaterna angående HVB-hem

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Veronica Wolgast Carstorp, Socialdirektör	2025-03-07
Lina Blombergsson, Avdelningschef	2025-03-06